

Rondelul rozelor ce mor

Al. Macedonski

Volumul *“Poema rondelurilor”* apartine perioadei finale din creatia lui Al. Macedonski, cand constiinta esteticului il indeamna pe poet spre rigoarea formei fixe, spre realizarea acordurilor tonale perfecte intre muzicalitatea versului si corespondentul sau in imagini.

Rondelul este o poezie cu forma fixa alcatuita din treisprezece versuri grupate in trei catrene si un vers izolat. Primele doua versuri sunt identice cu versurile 7 si 8, iar versul final este identic cu primul vers; versificatia rondelului se limiteaza la doua rime.

“Rondelul rozelor ce mor” este inspirat , aparent, din viata efemera a florilor, model oferit de Albert Samain- poetul francez al universului floral; privita in profunzime, tema poeziei o constituie moartea, ca lege la care se supune intreg universal. Tema poeziei se sintetizeaza in versul “E vremea rozelor ce mor” care se repeta ocupand pozitiile 1,7 si 13(conform regulilor rondelului). Folosirea refrenului reprezinta si un element simbolistic.

Din multitudinea de aspecte ale toamnei, poetul s-a oprit asupra mortii trandafirilor, simbol al frumusetii, gingasiei, sensibilitati, al iubirii si tot odata al eternitatii,ei reprezinta cupa vietii, astfel momentul ofilirii rozelor devine timpul decadentei. Existenta omului si existenta florilor se aseamna prin vremelnicie , vremea rozelor ce mor este si vremea stingerii sufletului. Poetul se regaseste pe sine, victima a aceleiasi legi universale. Moartea, insa, nu este direct numita, ci este sugerata prin aplicarea principiului simbolist al corespondentei secrete dintre realitati si starile provocate de ele: “ E vremea rozelor ce mor /Mor in gradini, si mor si-n mine” prin corespondenta intre universul floral si cel uman, natura participa la suferinta poetului. In acest sens exista doua planuri: un plan exterior si concret reprezentat de multimea rozelor ce se ofilesc in gradini

; substantivele concrete “roze” (ce definesc flori frumoase mirositoare și frumoase ornamentale) și grădini (locul în care florile înfloresc și se ofolesc) au însă și conotații abstracte rozele sunt valori ale eternului iar grădina poate fi comparată cu grădina Edenului în care poposește moartea. Cel de-al doilea plan este cel interior, sugerând stările sufletești ale poetului (determinate de tabloul exterior), prin substantivele abstracte și articulate indefinit: ”o jale”, ”un fior” ce definesc sentimentul de tristețe și durerea, gândul la moarte și conștiința unui destin comun.

De multe ori, corespondențele secrete dintre om și natură se realizează mai pregnant, prin contraste, cum ar fi tabloul rozelor care în ciuda frumuseții și gingășiei lor sunt atât de ”ușor” supuse ofilirii; antiteză creată sugerează regretul și neputința poetului de a schimba legile firii, el se revoltă prin însuși actul poetic. Natura este cuprinsă de misteriosul foir ca și sufletul omului cuprins de jalea metafizică. Moarte florilor este asociată amurgului natural, perioada în care se ”invalmănesc” suspinele celor ce se sting; metafora ”valmasaguri de suspine” simbolizează dezintegrarea materiei, a vieții, care nu poate fi controlată. Totul culminează cu metafora ”marea moarte care vine”, sugerând moartea totală, ca la un sfârșit de Univers iar singura atitudine potrivită este aceea de a ”pleca fruntea” în fața inevitabilului sfârșit.

Toate stările sufletești nu sunt exprimate cu claritate, ci sunt vagi, obscure, fiind transmise pe calea sugestiei (alt element simbolist).

În realizarea muzicalității rondelului, poetul folosește: strofe cu rima îmbrățișată și versuri cu măsură de 8-9 silabe, ritmul iambic, acent oxiton cu un ton ascendent, (cu toate că moartea este o lege la care se supune tot universul, tonul nu se rezumă la o jale permanentă, ci atitudinea este de resemnare); de asemenea poetul folosește repetiția unor vocale fonetice *o* și *e*, și a unor consoane sonore *r* și *m*, repetiția adverbilor coordonatoare și adversative *și* care au rolul de a întări corespondența dintre om și natură, de asemenea repetiția obsedantă a adverbului *vremea* are implicații în asocierea om-natură. Poetul folosește în construcția propozițiilor verbe conjugate la prezentul cu valoare iterative care marchează și implicarea afectivă. Perfectul compus din versul ”S-au fost atât de viața plină” justifică o plentitudine de scurtă durată; În versul ”Si-n marea noapte care *vine*”, verbul are un timp care își schimbă valoarea,

el se afla la un prezent cu valoare anticipative si are semnificatia unui val care se aseaza asupra intregii omeniri. Poezia se imparte in saptesprezece propozitii, dintre care doisprezece propozitii sunt principale iar din acestea, opt sunt independente. Acest stil de text in care predomina propozitii principale si independente se caracterizeaza prin claritate si concizie;el provine din folclorul popular(din ceea ce se tranzminte din mosi stramosi), si se intalneste si in Biblie.

Rondelurile sunt descriptii muzicale ce cultiva aspectul pictural si sonor si se sustin pe logica frumosului suficient siesi. In ele , placerea de a scrie versuri a lui Macedonski, isi capata cumpana estetica. Totusi, fiecare rondel in parte nu comunica doar placerea frumosului ci si o stare ce cuprinde obsesia capitala a poetului, ragasirea unui univers al linistii absolute, a unui univers ludic.